

RÆLINGEN KOMMUNE

Arkivkode/-sak:
C84 / 2014/1194-2**Saksframlegg**

Saksbehandler: Kari A. Berg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
14/63	Formannskapet	29.09.2014

Høring: NOU 2014:2 Lik og likskap**Rådmannen tilrår formannskapet å fatte følgende vedtak:**

Rælingen kommune støtter forslagene i høringen.

Vedlegg

- 1 Høringsbrev og sammendrag av NOU 2014:2 Lik og likskap

Saksutredning**1. Sammendrag****2. Bakgrunn for at saken fremmes**

NOU 2014:2 «Lik og likskap» er sendt på høring. Det er en omfattende høring på over 200 sider slik at rådmannen nøyer seg med å vedlegge sammendraget og høringsbrevet. Høringen for øvrig er tilgjengelig på departementets hjemmeside
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kud/dok/nouer/2014/NOU-2014-2.html?id=752071>.

Kirkelig fellesting i Rælingen er egen høringsinstans, og avgir egen uttalelse, men det har vært samtaler i forbindelse med høringsuttalelsene.

3. Tidligere behandling og vedtak**4. Sakens innhold**

Utvalget slår fast seks prinsipper for gravferdslovgivningen:

1. Gravlegging er et offentlig ansvar, og skal være uten kostnad for de etterlatte.
2. Gravplassene skal være allmenne, dvs felles for alle.
3. Forvaltningen skal legge til rette for at gravlegging skjer med respekt for personlig livssyn og i tråd med føringene til vedkommende livssynssamfunn.
4. Lovgivningen skal likestille gravferdsnormene og ikke stimulere til å velge den ene framfor den andre.
5. Ett menneske får én grav.
6. Med tiden blir graven slettet og gravminnet tatt bort.

Rådmannen bemerker til disse:

Ad 1) Det er gravleggingen som er et offentlig ansvar, ikke gravferden. Den er fortsatt privat,

med mindre det er forhold som gjør at kommunen tar ansvaret for den, jf gravferdsloven § 9 (dvs ingen pårørende som sørger for gravferden eller hvis uenighet mellom de pårørende). Dette er ikke ofte forekommende i Rælingen; rådmannen kjenner bare til 1 siste 10 år. Ved kommunal begravelse, tas det kontakt med et byrå som forestår alt det praktiske ifm begravelsen.

Ved at gravlegging er et offentlig ansvar, kan alle innbyggere vite at fellesskapet vil ta ansvar for en verdig gravlegging, og at det gjennom dette stilles krav til at det finnes et forvaltningsorgan som har ansvar for tjenesten.

Ad 2) Den norske kirken tar seg av gravplassene, og dette er det lang tradisjon for i Norge samtidig som dette har vært skjøttet på tilfredsstillende måte.

Allmenne gravplasser innebærer at alle innbyggere i Norge kan ligge ved siden av hverandre på en kirkegård, uavhengig av fødested, hudfarge, livssyn osv. Gravplassen er også et offentlig rom slik at gravsted med ulike symbol kan stå ved siden av hverandre.

Rådmannen vil også opplyse at det er etablert muslimsk gravplass på Rælingen kirkegård som er tatt i bruk fra februar 2014. Muslimske gravplasstradisjoner skiller seg fra våre ved at gravene ikke beplantes og at det heller ikke skal trås på/klippe området kista ligger under. For å ivareta disse behovene, samt at kirkegården skal framstå velstelt, vil det bli plantet hekk omkring det muslimske området.

Det er også et nøytralt seremonirom i Stalsberghagen kirke.

Ad 3) Det er et grunnleggende prinsipp at gravferden skjer med respekt for avdøde, og i samsvar med dennes ønsker og livssyn så langt det er mulig innenfor den norske gravferdslovgivningen.

Ad 4) Lovgivningen skal også legge til rette for at gravferdsformene er likestilte, slik at man ikke stimulerer de etterlatte til å velge den ene gravferdsformen framfor den andre, som f.eks at askespredning eller minnelund er mindre omfattende for gravplassforvaltningen.

Ad 5) Det foreslås videreført gjeldende rett at gravlegging er én handling, og at ett menneske får én grav. Levningene skal holdes samlet på ett sted.

Ad 6) En grav og et gravminne skal som regel ikke stå lenger enn det finnes noen som minnes avdøde. Det er et lokalt ansvar å vurdere behovet for å legge til rette for gjenbruk og leie av gravsted.

Gravplassforvaltningen har ansvar for å ta vare på kollektive minner ved å verne graver etter gravferdsforskriften § 27.

Rådmannens uttalelse vil knytte seg til følgende forslag i høringen:

Kistegravlegging og kremasjon likestilles økonomisk og juridisk som gravferdsform

Ved likestilling av disse gravferdsformene, foreslås også adgangen til å kreve kremasjonsavgift opphevet.

Ansvar for båretransport til krematoriet foreslås flyttet fra NAV til gravplassforvaltningen. Midlene (på nasjonalt nivå, ca 22,5 mill kroner) foreslås overført fra bevilgningen til NAV til rammetilskuddet til kommunene.

Rådmannen støtter forslaget.

Kommunene skal være pliktige til å ta i mot utenbygds gravlegging, og brukerbetaling for gravlegging i en annen kommune enn avdødes bostedskommune oppheves

Forslaget innebærer en økonomisk likestilling mellom innenbygds og utenbygds gravlegging. På nasjonalt nivå anslås det at ca 8% av gravleggingene er utenbygds.

For de etterlatte er dette dyrere enn ved innenbygds gravlegging.

Forslaget innebærer at dette likestilles, og at oppgjøret mellom involverte kommuner skjer gjennom en fastsatt oppgjørsordning mellom gravplassforvaltningene framfor at de etterlatte betaler. Utvalget legger også til grunn at denne endringen av brukerbetaling ikke vil medføre overforbruk da folk dør bare én gang.

Kirkevergen i Rælingen opplyser at utenbygds gravlegging er et økende trekk; mange innbyggere har flyttet ut av kommunen men ønsker likevel å gravlegges i Rælingen. Mange etterlatte ønsker også å ha sine avdøde i nærheten av seg.

Det er for tiden god kapasitet på gravplassen i Rælingen; det er et krav om areal til 3% av innbyggerne, men i Rælingen er det i dag 9% (ikke Stalsberghagen).

Utenbygds gravlegginger i Rælingen:

2012	8 stykker
2013	7 stykker
2014 d.d	8 stykker

For Rælingen utgjør dette ca kr 35 000 i året.

Rælinger som er begravd utenbygds:

2012	3 stykker
2013	4 stykker
2014 d.d	1 stykk

Rådmannen støtter forslaget, og at inntektsbortfallet kompenseres gjennom overføring i inntektssystemet slik utvalget foreslår.

Endring av avgiften for feste av grav slik at innbyggerne behandles likt

Det foreslås at all gravlegging skal utløse 20 betalingsfrie år, uansett type grav (tilvist eller festet) som velges. Den betalingsfrie perioden skal ikke ha sammenheng med fredningstiden, som kan variere ut fra lokale forhold. Det skal også være samme festeavgift for alle graver i kommune enten det er innenbygds eller utenbygds. Satsen på festeavgift skal fortsatt vedtas lokalt.

Kommunesektorens økonomiske tap som følge av bortfall av adgangen til å kreve festeavgift fra dag én i festet grav og fra dag én i en utenbygds krav, vil utgjøre 52,2 mill kroner i året.

For Rælingen er kostnadene ved utenbygds gravlegging anslått til ca kr 35 000 i året. Det har ikke vært kremasjonsavgift i Rælingen, slik at dette ikke representerer et økonomisk tap for kommunen.

Rådmannen støtter forslaget, men inntektsbortfallet må kompenseres.

Tiltak for å få bedre statistikk og mer forskning på gravferdsområdet

Det er forslag om å rapportere utvalgte resultater og tall fra gravplassforvaltningen i KOSTRA hvert år. Dette skal dermed bli et redskap i planleggingen for å møte økningen i tallet på døde de neste tiårene.

Rådmannen har ingen merknader.

Endring i forvaltningsoppgaver

Oppgavene som bispedømmerådene har etter gravferdsloven og gravferdsforskriften, foreslås overført til Fylkesmannen.

Rådmannen støtter dette. Fylkesmannen er klageinstans for mange kommunale vedtak, og vil gjennom dette ha kompetanse til å være klageinstans etter gravferdslovgivningen.

Rådmannen støtter forslaget.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Ved å oppheve hjemler for brukerbetaling, anslås det et samlet inntektsbortfall for gravferdsforvaltningen på 104,3 mill kroner.

Forslag som utvalget vurderer å være på siden av mandatet

Det er forslag om at vilkår for askespredning skal framgå mer direkte av gravferdsloven og at behandlingen av disse søknadene skjer av den lokale gravplassforvaltningen med Fylkesmannen som klageinstans.

Rådmannen har ingen merknader, og støtter forslaget

Rådmannen vil ellers knytte noen kommentarer til minnelund som gravsted.

Minnelund ved Rælingen kirkegård foreslås lagt i et av de ubrukte urnefeltene, og feltet todeles i en navnet og en anonym del, og antagelig gjenbruke et gammelt gravminne som minnesmerke.

Det er mange grunner til mange velger minnelund som gravsted; avdøde kan selv ønske å ligge i en anonym minnelund slik at bare kirkegårdsforvaltningen vet hvor avdøde er gravlagt.

Anonym eller navnet minnelund kan også være ønsket av etterlatte som ikke har mulighet til å stille gravstedet selv, og at en velstelt minnelund ivaretar deres behov på en verdig og respektfull måte.

Rådmannen synes det er fint at det legges til rette for minnelund på Rælingen kirkegård.

5. Rådmannens vurdering

5.1 God folkehelse i befolkningen

Gravferd og stell av gravplass er forbundet med mye følelser og viktig for de etterlattes sorg og bearbeidelse av denne.

Utenbygds gravlegging er et økende trekk, og for mange kan det være viktig og en trygghet å vite at det er mulig å bli gravlagt i hjembygda.

5.2 Trygt og sikkert lokalsamfunn

Det er for tiden god kapasitet på kirkegården i Rælingen, mer enn det lovpålagte kravet på 3%.

5.3 Bærekraftig miljø- og klimautvikling

Ingen vurderte konsekvenser.

5.4 Langsiktig forvaltning av kommunens ressurser

Det må forutsettes at inntektstap ved at brukerbetaling forsvinner, blir kompensert gjennom overføring til kommunene.

5.5 Prinsipielle avklaringer**6. Oppsummering og konklusjon**

Rælingen, 15/9-2014

Eivind Glemmestad
rådmann

Saksprotokoll i Formannskapet - 29.09.2014**Behandling:**

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Rælingen kommune støtter forslagene i høringen.